

Problema teoretică nr. 1 (10 puncte)

Mașina lui Fred și Barney

Fred și Barney și-au construit o mașină având ca „roți” două prisme pătrate identice (figura 1). Roțile sunt perfect adaptate formei drumului, care este o succesiune periodică a unor denivelări identice. Când Fred și Barney parcurg cu mașina un astfel de drum, centrul de masă al acesteia nu se deplasează pe verticală.

Figura 1

Consideră că roțile nu alunecă niciodată pe drum. În cursul mișcării mașinii, muchia lungă a unei roți ajunge mereu într-o „vale” a drumului; „culmile” drumului sunt atinse după linii care trec prin mijloacele fețelor dreptunghiulare ale „roților”. Mișcarea mașinii începe din vârful a două denivelări. Inițial, viteza de translație orizontală este $\vec{v}_0$.

Greutatea totală a vehiculului, excluzând „roțile” este $M \cdot \vec{g}$, distribuită egal pe axele celor două roți. Presupune că singurele forțe care acționează asupra mașinii sunt gravitația și forța de reacțiune normală.

Sarcina de lucru nr. 1 - Energia cinetică a mașinii

1.a. Determină expresia momentului de inerție J a uneia dintre roți față de axa proprie. Fiecare roată are masa m și o secțiune transversală cu latura de lungime $2a$.

1.b. Dedu expresiile pentru energia cinetică a mașinii și pentru viteza unghiulară a roților acesteia, atunci când:

- i. mașina se află pe vârful denivelărilor;
- ii. mașina trece cu fiecare roată în câte o vale.

Sarcina de lucru nr. 2 - Forma drumului

În schița din figura 2 este prezentată mișcarea laturii de jos a secțiunii pătrate a roții pe reliefurile elementare (curba care trece prin punctele x_s, T, x_d).

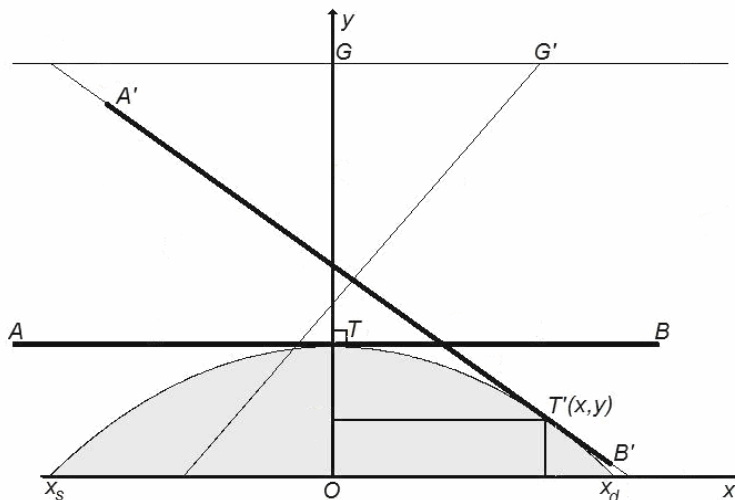

Figura 2

Drumul reprezintă repetarea periodică a unor astfel de reliefuri elementare.

În secțiune, axa Ox a sistemului de coordonate trece prin văile reliefului, iar axa Oy trece prin vârful denivelării. AB reprezintă latura roții, T este punctul de contact dintre roată și drum, iar G reprezintă poziția axului în poziția inițială. $A'B'$, T' , G' au aceleași semnificații – pentru o poziție oarecare a roții.

Se constată că, în secțiune, axul roții se află întotdeauna pe verticala punctului de contact dintre roată și drum.

2.a. Scrie o scurtă explicație referitoare la constatarea că axul roții se află întotdeauna pe verticala punctului de contact dintre roată și drum.

2.b. Determină forma analitică $y = y(x)$ a secțiunii drumului.

Indicație:

Derivata $y'(x)$ a funcției $y = y(x)$ este panta tangentei la graficul funcției în punctul x .

Dacă îți este necesar, ai în vedere că $\int \frac{dx}{\sqrt{x^2 - a^2}} = \ln|x + \sqrt{x^2 - a^2}| + C$.

Îți recomandăm să folosești notațiile $ch(x) = \frac{e^x + e^{-x}}{2}$; $sh(x) = \frac{e^x - e^{-x}}{2}$ cu proprietatea $ch^2(x) - sh^2(x) = 1$.

2.c. Dedu expresia pentru lungimea (pe orizontală) a unui relief elementar.

2.d. Determină expresia distanței minime între axele roților mașinii lui Fred și Barney.

2.e. Precizează dacă o mașină cu roți în formă de prismă hexagonală regulată convenabil aleasă ar putea circula pe drumul a cărui formă a fost determinată în cadrul sarcinii de lucru 2.b., fără ca centrul de masă al roții să se deplaseze pe verticală. Justifică răspunsul.

Sarcina de lucru nr. 3 - Accident

Presupune că expresia analitică a formei drumului este de tipul $y = k - h \cdot ch(x/a)$, unde k și h sunt două constante.

3.a. Determină domeniul de valori ale vitezei orizontale de deplasare a mașinii, în condițiile stabilite în enunțul problemei.

3.b. Precizează modul în care depinde - de poziția obstacolului - cantitatea de căldură care se poate degaja prin ciocnirea plastică dintre mașina lui Fred și acel obstacol. Imediat după ciocnire mașina se oprește. Justifică răspunsul.

3.c. Determină expresia căldurii eliberate în urma ciocnirii.

© Subiect propus de:

Prof. Dr. Delia DAVIDESCU

Conf. univ. dr. Adrian DAFINEI

FOAIE DE RĂSPUNSURI

Problema teoretică nr. 1

Mașina lui Fred și Barney

Sarcina de lucru nr. 1 - Energia cinetică a mașinii

1.a. Expresia momentului de inerție a uneia dintre roți

1,00p

1.b.i. Expresiile pentru energia cinetică a mașinii și pentru viteza unghiulară a roților, atunci când mașina se află pe vârful denivelărilor

1,00p

1.b.ii. Expresiile pentru energia cinetică a mașinii și pentru viteza unghiulară a roților, atunci când mașina trece cu fiecare roată în câte o vale

1,00p

Sarcina de lucru nr. 2 - Forma drumului

2.a. Scurtă explicație referitoare la faptul că axul roții se află întotdeauna pe verticala punctului de contact dintre roată și drum

0,50p

2.b. Forma analitică $y = y(x)$ a secțiunii drumului

2,00p

2.c. Expresia pentru lungimea (pe orizontală) a unui relief elementar

0,50p

2.d. Expresia distanței minime între axele roților mașinii lui Fred și Barney

0,50p

2.e. Precizarea referitoare la faptul că o mașină cu roți în formă de prismă hexagonală regulată convenabil aleasă ar putea circula, sau nu, pe drumul a cărui formă a fost determinată în cadrul sarcinii de lucru 2.b., fără ca centrul de masă al roții să se deplaseze pe verticală. Justificarea răspunsului.

0,50p

Sarcina de lucru nr. 3 - Accident

3.a. Domeniul de valori ale vitezei orizontale de deplasare a mașinii

2,00p

3.b. Precizarea referitoare la modul în care depinde cantitatea de căldură degajată de poziția obstacolului. Justificarea răspunsului.

0,50p

3.c. Expresia căldurii eliberate în urma ciocnirii

0,50p